

351.2(497.1)
(084.5)

~~издавачка
ица~~
ИРКА ЗАКОНА
них и објашњених судском и
административном праксом
ГОЈКО НИКЕТИЋ СВ.40.

28/1
ЗАКОН
О ЗАШТИТИ ЈАВНЕ БЕЗБЕДНО-
СТИ И ПОРЕТКА У ДРЖАВИ

ДРУГО ИЗДАЊЕ

~~1923~~

БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА
1. Кнез Михаилова 1.
1923

71
I

Установица бр. 1825
у аула 1842 год.

Београд

40.Св.

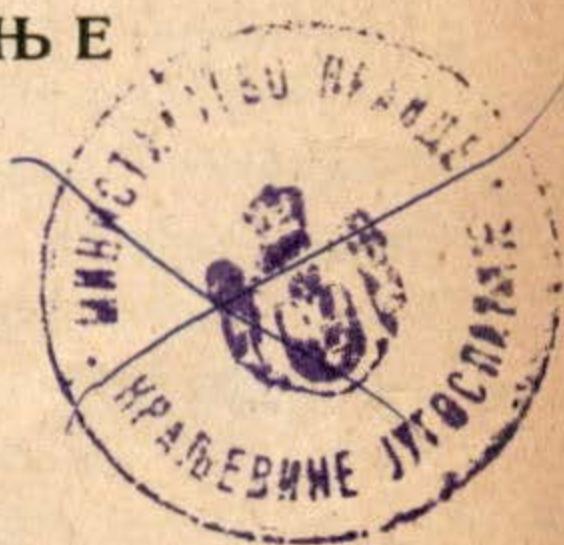
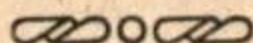
ЗБИРКА ЗАКОНА

протумачених и објашњених судском и
административном праксом
издаје ГОЈКО НИКЕТИЋ

Св.40.

ЗАКОН о заштити јавне безбедно- сти и поретка у држави

друго издање

БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА
5. Кнез Михаилова 5.
1923

ИКБ. бр. 36252

ЗАКОН О ЗАШТИТИ ЈАВНЕ БЕЗБЕДНОСТИ И ПОРЕТКА У ДРЖАВИ

од 2. августа, 1921. год.

Чл. 1. — Као злочинство у смислу Казненог Законика сматраће се и ова дела:

1.) писање, издавање, штампање, растурање: књига, новина, плаката или објава, којима се иде на то, да се ко потстrekне на насиље према државним властима предвиђеним Уставом или у опште да се угрози јавни мир или доведе у опасност јавни поредак. Ово важи и за сваку писмену или усмену комунистичку или анархистичку пропаганду или убеђивање других да треба променити политички или економски поредак у држави злочином, насиљем или ма којом врстом тероризма;

2.) организовање, потпомагање или постапање чланом каквог удружења, које би имало

за сврху пропаганду комунизма, анархизма, тероризма или удружења за нелегално и не-парламентарно приграбљивање власти као у опште оно што се садржи у предњој тачки;

3.) издавање под закуп или ма у којем виду уступање зграда или простора за скупљање лица, којима би био циљ припрема или рад за остварење чега од онога, што је изложено у горњим двема тачкама, ако је онај, који је зграду или просторије уступио, знао на шта ће се оне употребити;

4.) организовање, здружавање или пропаганда, којима се иде на то, да се проузрокује војна побуна, метеж или незадовољство код војника или да се грађани или војници не одазивају својим војним дужностима или да се омета, отежава или ограничи производња, поправка или пренос војног материјала или снабдевање војске за њене потребе као у опште свака пропаганда против установе војске, као и свака припрема, покушај или извршење у циљу да се поруше или пониште објекти, који служе јавном саобраћају, јавним инсталацијама и потребама;

5.) стављање у везу са каквом личношћу или каквим друштвом у иностранству у циљу добијања какве помоћи отуда ради припреме за револуцију или насиљну промену садашњег политичког стања у земљи или другог чега у предњим тачкама предвиђенога, као и свако помагање кога иностранога листа или друштва од стране некога са територије наше Краљевине, кад то лице или друштво ради против уређења, поретка или јавнога мира наше државе;

6.) производња или прикупљање оружја, оруђа, справа или експлозива ради којега од напред споменутих циљева, као и свако прикривање тих предмета;

7.) припрема, покушај или извршење убиства ма кога органа власти или политичке личности.

Дела из Чл. 1. увек су злочини, без обзира на досуђену казну, — те према томе увек повлаче притвор у смислу § 131. Крив. Суд. Пост.

Распис Министра Унутрашњих Дела од 15. октобра, 1921. год., ЈБр. 22309.: У погледу примене Закона о заштати јавне безбедности и поретка у држави од 2. августа текуће године, примећено је, да поједине полицијске власти неправилно поступају. У понеким случајевима,

у погледу примене овога закона, органи државних власти подлеже своме темпераменту и личном расположењу према својим личним непријатељима или према својим политичким противницима. Дешава се да се ти њихови политички или лични непријатељи, под видом тога да су комунисте, апсе и прогоне. Законске одредбе су јасне. Законодавцу није био циљ, да појединци који се не огреше о одредбе овога закона искусе казну, јер да неко искуси казну потребно је, да је се својом радњом или нерадњом огрешио о оно што законодавац наређује, забрањује, — па да себи створи кривицу, која би се имала подвести под одредбе овога закона. Није ни право, није ни хумано појединцима стварати кривице, па онда сву строгост закона, за те назови кривице над њима примењивати. Код сваког случаја огрешења о одредбе овога закона потребно је, да органи државне власти безпристрасно, хладно цене и проуче не само личност, учиниоца дела, него и само дело, како је, на који начин учињено и т. д., па тек кад буду уверени да то лица његове радње или нерадње терете, онда га прогласе за комуниста и према њему примене сву строгост коју закон предвиђа. Овако треба поступити, како према

грађанима из вароши, тако и према грађана из села. Свако се од њих намучио и настрадао у минулим ратовима, било онај који је остао у земљи, било онај који је интерниран, или онај који је до краја издржао као војник, борећи се за слободу ове земље. И ако се онда према њима поступа са недовољно пажње, такта и увиђавности, ако се они и некриви оглашују за криве, и проглашују комунистима, мора им бити тешко. Циљ законодавчев не би био остварен. Дешавало се случајева, да су поједини органи државних власти, и без стварне потребе појединцима вршили претрес стана и обиталишта, и тако их узнемиравали и ако и сам Устав гарантује неповредност стана. Бивало је да су лица из тач. 1. чл. 6. Зак. о заштити проглашавана за комунисте и као такова гоњена, док у ствари она то нису била. И у место само што је на њих требало применити казну предвиђену тим чланом, стварао се читав излишан рад, јер се на крају крајева није могло доказати, да су комунисти...

Чл. 2. — Ко учини ма које од кривичних дела изложених у Члану 1. овога Закона, казниће се смрћу или робијом до 20 година. Предмети кривичног дела конфисковаће се.

Они који знају да се припремају злочини изложени у Члану 1. па о томе на време не известе државну власт, казниће се робијом до 20 година.

У циљу бржег и лакшег утврђивања кривице допуштено је надлежним властима да претрес врше и ноћу, ако то захтева прека потреба.

Робија би сама по себи дошла као казна увек, кад год смртној казни не би имало места.

Према ал. 1. Чл. 9. Устава, смртна се казна не може установити за чисто политичке кривице.

И онда, кад би се претрес имао вршити ноћу, мора бити извршен на начин одређен ал. 5. Чл. 11. Устава.

Види §. 51. Казн. Зак.

Чл. 3. — Државна политичка власт тражиће од најближег команданта војску ради одржања јавне безбедности, кад год се покаже да у којем конкретном тежем случају нису за то довољни њени органи личне и имовне безбедности.

Ближе одредбе о начину употребе војске прописаће Министарски Савет.

Види Чл. 123. Устава.

Чл. 4. — Кад се у какву општину или срез пошаље војска услед угрожене безбедности, онда ће становништво те општине, односно среза, бити дужно, да из својих средстава, свака кућа према свом имовном стању, храни и снабдева војску. Прибирање потребних намирница врши, под руковођењем и надзором државне и политичке власти, општинска власт и у укупном износу уредно и на време предаје војној власти.

И други трошкови, које би држава учинила услед ове употребе војске, падају на становништво, но, ако се ред убрзо поврати, да се становништво ослободи плаћања накнаде тих трошкова и да они падају на терет државне касе, као и да се становништву врати оно што је за војску дало.

Они, који би због дела, којим је изазвана употреба војске, били осуђени на казну, дужни ће бити накнадити становништву и држави учињене издатке око употребе војске.

Види Чл. 37. Устава.

Чл. 5. — На захтев Министра Унутрашњих Дела, Министар Војни и Морнарице одобриће

да потребан број војника пређе у жандармеријску службу и тамо одслужи свој рок.

Чл. 6. — Лица која у скитњи, пијанчењу или блудничењу проводе време а не могу доказати да се на поштен начин издржавају, казниће се због тога затвором до три месеца, а осим тога, као лица морално посрнула и склона вршењу кривичних дела, могу бити упућена и после издржане казне у завод за принудан рад.

Малолетна лица, ако не би била осуђена на казну, упућиваће се у завод за васпитање у којем тако лице може остати највише пет година, ако није навршило 16 година живота, иначе до пунолетства.

Министар Правде овлашћује се да донесе уредбу о поступању за случајеве упућења оваквих лица у заводе за принудан рад или у завод за васпитање и морално поправљање малолетника.

Казнени Законик: §. 317. Ако осуђени на бој, не би био у стању исти издржати, то му се може он затвором или новцем заменити, и то: бој од десет до петнаест удараца, затвором од два до десет дана, или новчано од два до десет талира; а

бој од шеснаест до тридесет удараца затвором од дванаест до десет дана, или у новцу од дванаест до десет талира. — §. 342. Да се казни бојем до десет и пет удараца: 1. који се у скитњи, па још без икакве исправе ухвати. По издржаној казни може се у оно окружје откуда је претерати, а ако је странац и из Србије; — 2. Оне скитнице и бескућници, који без уредног каквог занимања и начина живљења у банде и беспослици живот проводећи разне полицајне неуредности (ексцесе) као што је опијање, свађање, псовање, бијење, крађа, и у опште оно чине, што јавни мир и поредак квари. Ако они и почем — су два или више пута полицајно казњени, опет таково што чине и по томе се, као непоправими показују, по издржаној казни могу се претерати у друго место а ако су странци и из Србије; — 3. Скитнице, бећари и сви они, који се из једног места било пресудом судејском или полицајном претерају, па се пре истечења рока прогонства без допуштења поврате. По издржаној казни да се опет претерају... — §. 342. а. Затвором до десет дана, да се казне они, који без занимања остану и у беспослици живот проводе, ако не могу показати да имају

откуда на поштен начин живети, а не ћаћу себи занимања до времена, које им полицајна власт одреди, и по издржаној казни имају радити онде, где им полицајна власт послала нађе, ако га опет сами не нађу.

Уредба о убрзању рада: Чл. 4. Скитнице о којима говори §. 342. тач. 1. и 2. Казн. Зак... ако су већ једном кажњени за ово дело, казниће се у поновном случају затвором до 30 дана или новчано до 300 дин., прогонством у место рођења и полицијским надзором, а ако су страни поданици, могу бити пртерани и из земље. А на прогонство из места рођења, скитница може бити осуђен само пресудом првостепеног суда по тужби полицијске власти. Пресуда је ова извршна.

Распис Министра Унутрашњих Дела од 31. јануара, 1922. год., Ј. Б. Бр. 35.523.: Скитништво и нерад су највеће опасности за јавну безбедност и поредак. Од скитње до злочина нема ни један корак и скитнице дају највише злочинаца. Отуда се сама појава скитништва и нерадништва гони и кажњава. Дознаје се, да многе циганске фамилије и сада тумарају из једног места у друго, па кад их која полицијска власт ухвати у тумарању у своме домашају, и стане упућивати да

се на извесном месту утврде оне наводе, да су се већ на другом месту настаниле, употребљујући то само за изговор како би избегле коначно настањење, а овамо у самој ствари опет продужавају свој дојакошњи скитнички живот. Исто тако, већи део ових Цигана продужује скитнички живот са објавама, које од поједињих полицијских власти добијају, под видом, да иду у ово или оно место да раде, а на против ово не чине, јер никде и никакав посао не предузимају, већ се од места до места скитају, прошњи, превари и крађи одају, што је све на досаду и штету јавне безбедности а опет властима на терету, да их у њиховим неделима хвата. Приликом последњих честих пожара шума неке полицијске власти су утврдиле, да су ове паљевине произвели скитачки Цигани, који су се по шумима настанили, сатирујући и иначе ове немилице и противно закону. Да се ово спречи више пута до сада издавани су разни расписи полицијским властима и том приликом препоручиване су им разне мере, по којима би се једанпут за свагда стало на пут сваком даљем тумарању скитачких Цигана. Па и преко тога, опет се догађа, да по где које циганске фамилије и сада у скитњи и беспослици

живот проводе, остављајући места у којима су ради сталног живовања настањени и угрожавајући на тај начин личну и имовну безбедност места куда пролазе. У вези до сада раније издаваних наређења о Циганима, а поводом учесалих представки и жалби због њиховог тумања, као и разних рђавих последица, које отуда произлазе за јавну безбедност, указујем на потребу, да се једном учини крај до садањем скитању Цигана, које се вршило на првом месту због недовољнога надзора од стране дотичних власти над Циганима и што се са њима није поступало онако, како је то наређивано. Са тога наређујем: 1. И Цигани, као и сви остали грађани, морају бити настањени на једном одређеном месту и бити грађани једне општине; — 2. Онима, који до сада нису припадали ни једној општини, надлежне окружне власти одредиће место за стално стањевање, при чему ће водити рачуна, у границама могућности, о израженим жељама дотичних Цигана; — 3. Циганима, који пођу из места одређеног им стањевања, месне општинске власти издаваће објаве за путовање, у којима ће се означити: име и презиме дотичних лица, за сваког по наособ, године старости, лични опис и особени знаци; куда, у које место,

на које време и ради чега иду; — 4. Да дотичне општинске власти, које нађу у својој средини непознате Цигане у тумарању и без занимања, без оваквих објава, — одмах спроводе својој надзорној полицијској власти, које ће са њима поступити даље по овоме наређењу и другим законским прописима; — 5. Скитништво Цигана код нас се до сада кажњавало по §. 342. Казненог Закона; али због опасности коју скитништво собом доноси у новодонетом Закону о заштити јавне безбедности и поретка у држави, у чл. 6-том, предвиђена је за то казна до три месеца затвора и упућивање у заводе за принудан рад, у којима могу остати ради поправке и привикњавања на рад. Исто тако, за ове случајеве предвиђена је казна и у чл. 4-ом Уредбе о убрзању рада код судских и истедних власти. Ове две законске одредбе, од сада увек примењивати према Циганима скитачима. — 6. Да власти ништа не допуштају, да Цигани скитају ма то било и у самој оној општини где су настањени; — 7. Да општинске власти воде рачуна у опште о даљем кретању тих настањених Цигана; — 8. Врло су чести случајеви, да се и код Цигана, који путују са уредним објавама, налазе крадени коњи, стока са лажним сточним уверењима,

а то нарочито на панађурима, као и да општинске власти воде доста лабаву контролу над сточним пасошима и уверењима Цигана. На ово треба обратити нарочито пажњу, да власти, које издају објаву Циганима ради одласка на панађуре у намери ради продаје коња и стоке, да се свагда уверавају о томе: има ли дотично лице за сваког коња или говече уредно сточно уверење, и када се о исправности тога тачно увере, онда у објави треба означити и то: колико и какве стоке води ради продаје то лице, и да на то има уредно сточно уверење, а општинске власти пак, да увек тачно прегледају и контролишу објаве и сточна уверења Цигана, када дођу у њихову општину на панађур или иначе ради продаје стоке, па тако се уверавају о исправности тих исправа; — 9. Цигане који дођу са стране, и који нису у нашем Краљевству настањени, одмах преко границе пртерати. Поступити по прописима чл. 4. Уредбе о убрзању рада код судских и истедних власти.

Начелна одлука Опште Седнице Касационога Суда од 27. јуна, 1922. год., Бр. 4783.; Тачком 1. §. 342. Казн. Зак. предвиђа се као иступна кривица случајна скитња, као резултат неупућености, а без икакве моралне посрнуности, а тачком

2-ом истог §-а предвиђени су као кривци „оне скитнице и бескућници који без уредног каквог занимања и начина живљења у бандењу и беспослици живот проводећи разне полицајне неурядности (скцесе) као што је опијање, свађање, псовање, бијење, крађа и у опште оно чине, што јавни мир и поредак квари.“ По § 342. а. Казн. Зак. казне се иступни она лица, која „без занимања остану о у беспослици живот проводе, ако не могу доказати, да имају откуда на поштен начин живети, а не нађу себи занимање до времена које им полицијска власт одреди, и по издржаној казни имају радионе онде, где им полицијска власт посли нађе, ако га опет сами не нађу.“ — У члану 4 Уредбе о убрзању судскога рада предвиђа се пооштрење иступне казне на случај поврата кривице из тач. 1 и 2 § 342 и тач. 6 § 362 Казн. Закона. — Међутим, по чл. 6. Закона о заштити јавне безбедности и поретка у држави казне се до 3 месеца затвора лица, „која у скитњи, пијанчењу или блудничењу проводе време, а не могу доказати да се на поштен начин издржавају, а осим тога, као лица морално посрнула и склона вршењу кривичних дела, могу бити упућена и после издр-

жане казне у завод за принудан рад...“ — Из овога се види, да је законодавац овим чл. 6 обухватио случајеве из тач. 2 § 342 и § 342 a Казн. Зак., те се има узети. да је на место тих законских прописа ступио овај члан 6 Закона о заштити јавне безбедности и поретка у држави, чија примена има трајати, док потребе за то буде; као и да су дотадање иступне кривице из тач. 2 § 342 и § 342 a претворене у преступне, па следствено да је и надлежност полицијских власти за те кривице престала и прешла на судске власти као надлежне за извиђање и суђење преступа у опште, све док би Закон о заштити јавне безбедности и поретка у држави био у примени. — Са ових разлога, а односно тач. 2 § 342 Казн. Зак. престала је да важи и одредба чл. 4 Уредбе о убрзању судског рада, као законска одредба ранијег постанка од Закона о заштити јавне безбедности. — Према томе чл. 6 Закона о заштити јавне безбедности и поретка у држави ступио је на место тач. 2. §. 342 и §. 342. a Казн. Зак., као и одредбе чл. 4. Уредбе о убрзању рада код судских и истедних власти, у колико се односи на тач. 2. § 342. и да је према томе престало кажњење од стране полицијских власти скит-

ница и беспосличара предвиђених у тач. 2 § 342 и §. 342. a. Казн. Зак. за време док Закон о заштити јавне безбедности и поретка у држави буде важио.

Чл. 7. — Ко распракавајуће материје или справе или оруђа потребна за њихово спровођање гради или другога упућује како да их начини, набави, чува или их другоме продаје, ма да зна или мора држати да су све оне одређене да се употребе за извршење каког злочинства, поред оних побројаних у Члану 1., казниће се робијом.

Дакле, извршење ма каквог злочинства, а не само оних побројаних у Чл. 1.

Чл. 8. — Ко је овлашћен да држи распракавајуће материје па овима рукује противно постојећим правилима и наредбама надлежних власти и стиме проузрокује какву штету или опасност по имовину, живот или здравље других, казниће се робијом а у особито лаким случајевима затвором.

Чл. 9. — Ко се огреши о постојеће законске прописе и наредбе о производњи,

увозу и продаји барута, динамита, ватреног оружја и других распракавајућих материја, казниће се новчано од 10.000 до 100.000 динара према величини кривице и своме имовном сању.

Ову новчану казну може суд изрећи и у свима случајевима^з Чл. 7. и 8. овога Закона, поред тамо предвиђених казни, ако нађе да је то у интересу одржања јавног поретка.

Види Правилник о производњи, продаји^з у увозу барута, динамита и осталих експлозива и распракавајућих смеса, оружја и муниције од 25. августа, 1920. год.

Чл. 10. — Државни чиновници и службеници, радници војне администрације, службеници самоуправних тела, који појединачно, у већем броју или укупно престану вршити своју службу у циљу штрајка, казниће се затвором а потстрекачи и коловође и новчано до 10.000 динара.

Истом казном казниће се и она лица, која саботажом или пасивном резистенцијом ометају правilan ток поверене им службе или рада.

И дело из друге алинеје кажљиво је по овоме законском пропису само онда, када га учине лица из прве алинеје.

Чл. 11. — Лица, која покушају спречити друга лица да не раде, казниће се затвором до 6 месеци, ако њихова радња не пређе у какво теже кривично дело.

Ако се оваква лица на позив власти одмах не разиђу с места где су се недопуштено скupили, казниће се затвором до годину дана и новчано до 3000 динара.

Чл. 12. — Ко на јавним зборовима, у отвореним или затвореним просторима или иначе ма где, носи или износи ма какве знаке, заставе или натписе, као знак позивања или потстрекавања да се створи јавно мишљење да постојећи правни поредак треба заменити другим, путем преврата, рушењем приватне својине или уништајем јавнога мира, казниће се затвором најмање годину дана или новчано до 50.000 динара или обема казнама.

Кривична дела учињена на јавним зборовима према чл. 31. Зак. о јавним збо-

ровима и удружењима извиђају првостепени судови. Дела из чл. 12. овога Закона извиђаће надлежне истедне власти, пошто се чл. 31. Зак. о зборовима не може и на њих односити.

Чл. 13. — Само учествовање при манифестијама из предњега члана против организоване државне власти, казниће се затвором до годину дана или новчано до 3000 динара или обема казнама.

Чл. 14. — Ако је надлежна власт забранила какву манифестију против државне власти или иначе какву другу манифестију противну државним интересима, сви учесници, који се на позив власти одмах не растуре, казниће се затвором најмање годину дана а коловође и наговарачи да се манифестија не растури и новчано до 5000. — динара.

Чл. 15. — Државна управна власт кад утврди да је какво удружење (синдикална организација или друга) променуло свој законом допуштени циљ или отпочело тајно или

јавно да се бави другим недопуштеним или противзаконим агитацијама или пословима, растуриће такво удружење.

Против овога решења о растурању удружења његови законски представници имају право жалбе у року од три дана првостепеном суду. Против решења првостепеног суда може се у истом року изјавити жалба Касационом Суду.

Законски представници овако растуреног удружења, казниће се за недопуштени рад затвором најмање годину дана и новчано 5000. — динара, у колико овде нема тежег кривичног дела.

Чл. 16. — Кад оптужени у смислу Чл. 46. Срп. Зак. о Штампи буде позват ради саслушања, па се крије, побегне или га у опште нема у месту пребивања за три дана од судског позива и то се констатује званичним извештајем надлежне власти, суд неће у будуће позивати таквог оптуженог преко „Службених Новина“ нити му преко њих вршити икаква саопштења, већ ће се све судске одлуке, које му се имају предати, прилепити на дом његовог

последњег становиња или пословног бављења, као и на судску таблу и оне ће се сматрати за пуноважне у погледу рачунања рокова.

Види Чл. 46. Зак. о штампи.

Чл. 17. — С обзиром на наређење Члана 20. овог Закона, имаће се у будуће сматрати, да је наређење Члана 58. одељак 1. Срп. Закона о Штампи као и покрајинских Закона о штампи престало важити у колико се односи на кривице по овом Закону.

За кривице из Чл. 1. учињене путем штампе, вреди овај Закон, а не Закон о штампи.

Закон о штампи: Чл. 58. Одредбе кривичног законика у §§. 47. а., 70. а., 103., 104., 91. б., 91. в., 91. г., 207. тач. 1., 207. б., 209., први став §. 212., §§. 213., 214., 218., 357. тач. 2., 3. и 4., §§. 358., 359. тач. 3. и §. 363., као и све друге законске одредбе, прописима овога закона противне, не вреде за кривице учињене штампом или другим средствима јавности побројаним у Чл. 5. овога Закона.

Чл. 18. — Не могу вршити никакву јавну службу или функцију нити бити народни по-

сланици ниту часници самоуправних тела они, који припадају комунистичкој партији или у опште каквом удружењу, које је овим Законом забрањено. Ово се односи и на службенике приватних установа, које имају извесне нарочите привилегије од стране државе а који службеници припадају комунистичкој странци.

Лица која сада врше предње функције разрешавају се истих по ступању на снагу овога Закона.

Чиновници и јавни службеници, који би са овога разлога били разрешени од дужности могу се противу решења Министровог жалити Државном Савету. Примљена жалба не обуставља извршење решења.

Према овоме оваква лица не могу вршити ни функције поротника, старатеља (малолетних и под старатељство стављених), општинских часника и т. д.

Спорно би било да ли би се квалитет адвоката, приватног лекара, приватног инжињера и т. д., сматрао као јавна функција у смислу овога законскога прописа.

Види Распис Министра Унутрашњих Дела од 15. октобра, 1921. год., Ј. Бр. 22309., код чл. 1. овога Закона.

Чл. 19. — За сва кривична дела по овоме Закону судиће редовни државни судови по слободном судијском уверењу и судиће их као хитне предмете пре свију других кривичних дела.

Општи део Казненог Законика за Краљевину Србију (§§. 1. — 81. закључно) примењиваће се у свему на сва кривична дела по овоме кривичном закону. Ну, изузетно од §. 48. Казненог Законика за Краљевину Србију, кривац ће се моћи осудити на смрт за злочин учињен по овоме Закону, ако је у времену учињеног дела имао пуних осамнаест година живота.

Види §§. 1.—81. Казн. Зак.

Чл. 20. — Све овоме Закону противне одредбе из општег Казненог Законика и других споредних казнених закона као и Закона о штампи, Закона о удружењима и зборовима и других закона, неће се примењивати у колико су овоме Закону противне све дотле, докле овај Закон буде важио.

Разуме се само у онолико у колико се то тиче кривичних дела из Чл. 1. овога Закона.

Чл. 21. — Закон овај ступа у живот од дана када га Краљ потпише а обавезну снагу добија кад се обнародује у „Службеним Новинама.“

Препоручујемо нашем Министру Унутрашњих Дела да овај Закон обнародује, а свима нашим Министрима да се о извршењу његову старају, властима пак, заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

Закон је обнародован у Бр. 170. А. Службених Новина од 3. августа, 1921. год.

Гојко Никешић, — Грађански Законик Краљевине Србије, протумачен и објашњен одлукама опште седнице и оделења Касационог Суда, треће допуњено издање.

— Грађански Судски Поступак, протумачен и објашњен одлукама опште седнице и оделења Касационог Суда, друго допуњено издање.

— Казнени Законик и Кривични Судски Поступак, протумачен и објашњен одлукама опште седнице и оделења Касационога Суда, треће допуњено издање.

— Трговачки Законик и Стецишни Поступак, протумачени и објашњени одлукама опште седнице и оделења Касационога Суеа, друго допуњено издање.

— Полицијски Зборник, књига прва.

— Одлуке Опште Седнице Касационога Суда, књига 1.—6.

— Збирка закона протумачених и објашњених одлукама Касационога Суда, Државнога Савета и т. д.:

Св. 1. Закон о шумама.

Св. 2. Закон о штампи.

Св. 3. Закон о порезу (Закон о непосредном порезу, Закон о устројству пореских одбора, Закон о порезу на ратне добитке).

Св. 4. Закон о потпори војних инвалида са Уредбом о привременој помоћи инвалидима и породицама погинулих ратника.

Св. 5. Привредни Закони, књига прва (Закон о уништавању штетних животиња и биљака и о заштићавању корисних животиња, Закон о лову са Упутствима за његово извршење и Закон о риболову са Правилником за његово извршење).

Св. 6. Привредни Закони, књига друга (Закон о чувању пољских имања, Закон о општинским кошевима са Правилима и упутствима за његово извршење, Закон о накнади штете причињене злонамерном паљевином и намерним противзаконим поништавањем ствари).

Св. 7. Привредни Закони, књига трећа (Устројство Министарства Пољопривреде и Вода; Правилник о уређењу обласних пољопривредних инспектората; Правилник за пољопривредну статистику са Упутствима за прикупљање података пољопривредне статистике; Закон о установљењу и уређењу Државне Класне Лутрије за потпомагање На-

родне привреде са Правилником о давању помоћи и позајмица из чистог прихода Државне Класне Лутрије).

Св. 12. Закон о јавним зборовима и удружењима.

Св. 14. Радничко законодавство, књига прва (Закон о инспекцији рада, Закон о заштити радника).

Св. 15. Закон о организацији финансијске контроле Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

Св. 16. Уредба о становима и закупима зграда у опште, протумачена и објашњена Правилником за извршење исте.

Св. 20. Закони о водама (Закон о водама и њиховој употреби, Закон о регулсању и употреби вода).

Св. 23. Закон о пороти.

Св. 25. Закон о државном рачуноводству.

Св. 26. Закон о радњама.

Св. 27. Монополски Закони.

Св. 28. Закон о министарској одговорности.

Св. 30. Правила о поступању у неспорним (ванпарничним) делима.

Св. 33. Војни Кривични Зборник (Закон о устројству војних судова, Војни Казнени Зако-

ник, Законик о поступку војних судова, Закон о војном дисциплинском суду, Уредба о војној дисциплини, Правилник за војне судове, војне државне тужиоце и војне истражнике).

Св. 34. Закон о конкордату између Србије и Свете Столице у Риму.

Св. 35. Рапалски уговор, између Краљевине Срба, Хrvата и Словенаца и Краљевине Италије.

Св. 36. Закон о државној трошарини, таксама и пристојбама.

Св. 37. Правилник за извршење одредаба о таксама из Закона о трошарини, таксама и пристојбама.

Св. 40. Закон о заштити јавне безбедности и поретка у држави.

Св. 42. Закон о становима.

Св. 48. Закони о додацима на скupoћу (Закон о додацима на скupoћу државних службеника грађанскога и војнога реда, пензионера и пензионерки, — Закон о додацима на скupoћу активних службеника, пензионера и пензионерки државних саобраћајних установа, — Уредба о додацима на скupoћу радничком особљу државних саобраћајних установа).

Св. 49. Закон о избору народних посланика за Народну Скупштину.

Мис. др. 36252